

Vrijdag 3 april, NOS nieuwsuur, Yvonne Roerdink (verslaggever)

“Jongeren acuut in geldproblemen door coronacrisis”

Jongeren met een uitkering of een minimumloon hebben vaak al moeite om rond te komen, maar door de coronacrisis hebben ze het nog lastiger gekregen. Dat meldt het NIBUD dat een peiling heeft gehouden. "In tijden van crisis krijgen jongeren, net als zelfstandigen, als eerste de hardste klappen", zegt directeur Arjan Vliegenthart.

Uit de nieuwe peiling blijkt dat twintig procent van de Nederlanders zijn inkomsten ziet teruglopen als gevolg van de crisis, bij jongeren ligt dat aantal zelfs op ruim 30 procent. "Jongeren met flex- en oproepcontracten in bijvoorbeeld de horeca worden niet meer ingezet en komen daardoor acuut in de problemen", zegt Vliegenthart.

Het NIBUD rekende voor de coronacrisis al uit dat op jezelf wonen voor jongeren met een minimumloon of een uitkering nauwelijks haalbaar is. Een 18-jarige zonder werk komt 666 euro tekort als hij zelfstandig wil wonen. Ook een 18-jarige die het minimumloon verdient, komt aan het einde van de maand geld tekort, namelijk 233 euro.

'Schulden lopen snel op als je niks hebt'

400.000 jongeren tussen de 18 en 26 jaar kampen al met ernstige betalingsproblemen. Nu uit de peiling van het NIBUD blijkt dat een op de drie jongeren minder inkomen heeft door de coronacrisis, komen er mogelijk meer jongeren met schulden bij. En jongeren die al schulden hebben, komen misschien verder in de problemen.

Twan is een van die jongeren met schulden. Hij heeft een vorm van autisme en woonde daarom in een instelling, maar daar moest hij weg toen hij achttien werd. Alleen op zichzelf wonen kan hij niet betalen.

"Je hebt al de kosten voor de zorgverzekering. Eten, drinken, kleding - noem maar op. Schulden lopen snel op als je niets hebt. Dan sta je op straat", zegt Twan. "Ik kon een tijdje bij een maatje blijven, maar daar moest ik ook weg op een gegeven moment. Toen kwam ik in de crisisopvang, met een berg schulden."

Wat komen jongeren tekort? Deze infographic maakte Humanitas Onder Dak:

Twans oorspronkelijke schulden waren nog niet eens zo hoog. "Het is allemaal meer geworden door incassokosten." Hij windt zich op over de manier waarop schuldeisers geld van hem eisen, mocht hij straks weer meer inkomen hebben.

"Ik heb nu geen rooie rotcent. En van een kale kip kun je niet plukken. Maar vervolgens krijgt die kip weer veren en je plukt hem weer helemaal kaal. De rest van mijn leven kan het zijn dat er opeens weer schulden naar boven komen."

Martine Veneman van Humanitas Onder Dak, waar Twan tijdelijk opgevangen kon worden, ziet vaker gebeuren dat schulden die op zich te overzien zijn, snel oplopen door incassokosten en rente. "Een schuld van 1200 euro kan daardoor zo 3000 euro worden."

Jongeren met schulden opzoeken

NIBUD-directeur Vliegenthart vindt dat incassokosten momenteel niet zouden moeten gelden voor jongeren die door de coronacrisis niet kunnen betalen. "Het is een boete op niet betalen. Die moet je niet geven aan die jongeren want daar zit echt geen geld."

Hij doet een oproep tot coulance. "Hypotheekverstrekkers, kredietverleners en energiebedrijven, maar ook deurwaarders en incassobureaus hebben een maatschappelijke verantwoordelijkheid om er nu voor te zorgen dat problemen niet groter worden dan uiterst noodzakelijk."

De overheid heeft daarin ook verantwoordelijkheid, zegt Vliegenthart. "Jongeren die nu schulden opbouwen zouden door de overheid actief moeten worden opgezocht, anders lopen die schulden heel snel op en zijn de maatschappelijke kosten daarna veel groter."

Structurele oplossing

Marie-Louise Voors van de ONSbank sluit zich aan bij de oproep tot coulance. "Tachtig procent van de schulden komt van de overheid", zegt Voors. "Het is dus de overheid die vraagt aan gerechtsdeurwaarders om het geld op te halen. Als de overheid zich coulanter zou opstellen, zou dat winst zijn."

De ONSbank is een initiatief dat jongeren met problematische schulden uit de "viciuze cirkel van schulden" probeert te halen. Vaak weten jongeren niet waar ze allemaal schulden hebben en hoe ze er eigenlijk precies aan zijn gekomen, legt Voors uit.

"De jongeren die wij zien, worden niet door hun ouders geholpen. Ze zijn afhankelijk van instanties en toeslagen, een onwaarschijnlijk ingewikkeld systeem." Ze hoopt dat de overheid komt met een echte, structurele oplossing voor het schuldenprobleem onder jongeren.